

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Zuzanna Rudzińska-Bluszcz

BK-VII.0520.2.2024
Warszawa, 29 stycznia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na Interpelację nr 509 Pana Posła na Sejm RP Jarosława Wałęsy, dotyczącą problemów związanych z egzekucją komorniczą świadczeń, z uwagi na ochronę przed zajęciem minimalnego wynagrodzenia za pracę, którego kwota sukcesywnie wzrasta, uprzejmie wskazuję, co następuje:

1/ W zakresie prac legislacyjnych prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, w ubiegłym roku wprowadzono bądź zmodyfikowano znaczącą liczbę regulacji, mających na celu uproszczenie, a zarazem zwiększenie efektywności postępowania egzekucyjnego. W tym kontekście warto więc wskazać na zmiany wprowadzone *ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 614). Zgodnie z wprowadzonym art. 759² § 3 *ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.* (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550, dalej: k.p.c.), komornik sądowy może, na wniosek strony, doręczać jej odpisy pism za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP). Odpisy pism doręczanych w ten sposób nie wymagają dodatkowego uwierzytelnienia przez komornika. Taka procedura obiegu korespondencji z pewnością przyczyni się do usprawnienia toku postępowania egzekucyjnego. W znowelizowanym art. 797 § 1 k.p.c. wyłączono stosowanie art. 130^{1a} § 1 k.p.c. w postępowaniu egzekucyjnym wszczętym na wniosek lub żądanie przeprowadzenia egzekucji z urzędu. Tym samym komornik nie ma obecnie obowiązku zwrotu wniosku dotkniętego brakami w przypadku wniesienia przez pełnomocnika wierzyciela wniosku lub żądania przeprowadzenia egzekucji w powołanych okolicznościach. Wprowadzono również do k.p.c. nowy art. 818¹, który wprost wskazuje, że braki w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej dłużnikiem nie stanowią podstawy do zawieszenia postępowania egzekucyjnego. W razie wszczęcia egzekucji przeciwko osobie prawnej członkowie organu reprezentującego podmiot na ogół bowiem składają rezygnację lub zostają odwołani. Taka sytuacja prowadziła niejednokrotnie do paraliżu egzekucji. W obecnym stanie prawnym, informację o brakach uniemożliwiających działanie dłużnika komornik przekazuje wraz z aktami sprawy sądowi, który z urzędu ustanowi kuratora, jeżeli jest to konieczne dla ochrony interesów dłużnika, a majątek dłużnika wystarcza na pokrycie kosztów z tym związanych. (art. 818¹ k.p.c. § 2 zd. 1 k.p.c.). Doręczenie pisma kuratorowi dokonane w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania przez komornika informacji o uzupełnieniu braków w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej dłużnikiem jest skuteczne wobec dłużnika (art. 818¹ § 3 k.p.c.).

W treści art. 930 § 1¹ k.p.c. dopuszczona została możliwość zajęcia nieruchomości, z której prowadzona jest egzekucja na rzecz wierzycieli dłużnika-zbywcy nieruchomości przez wierzycieli dłużnika-nabywcy tej nieruchomości. Jednocześnie wprowadzono zasadę, w myśl której do momentu zakończenia postępowania przeciwko dłużnikowi będącemu pierwszym właścicielem zajętej nieruchomości jednoczesne prowadzenie egzekucji przez wierzycieli następcy jest niedopuszczalne. Przywołane rozwiązania prawne pozwolą więc na przyspieszenie egzekucji na rzecz wierzycieli nabywcy, nie powodując zarazem komplikacji postępowania egzekucyjnego prowadzonego już na rzecz wierzycieli zbywcy nieruchomości. W znowelizowanym art. 948 § 1 k.p.c. wydłużono możliwość wykorzystania w postępowaniu egzekucyjnym operatu szacunkowego egzekwowanej nieruchomości sporządzonego na potrzeby obrotu rynkowego – z 6 miesięcy do 1 roku. W wielu przypadkach zatem sporządzenie kolejnej wyceny nieruchomości nie będzie konieczne, co skróci czas trwania postępowania egzekucyjnego oraz obniży powstałe w nim koszty. Warto również zwrócić uwagę na treść wprowadzonego w/w ustawą nowelizującą, art. art. 1025 § 1 pkt 2¹ k.p.c. Na podstawie tego przepisu przewidziano rozwiązanie polegające na obowiązku tworzenia swobodnego „funduszu żelaznego”, który pozwoli na zaspokojenie wierzycieli alimentacyjnych na wypadek niewywiązywania się przez dłużnika z ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego albo bezskuteczności egzekucji prowadzonej z innych składników majątku dłużnika. Celem opisanej regulacji jest realne zwiększenie ochrony wierzycieli alimentacyjnych, którzy po sprzedaży egzekucyjnej najczęściej najcenniejszego składnika majątku dłużnika, tracą widoki na zaspokojenie przyszłych rat alimentacyjnych. Równocześnie w treści art. 1025 k.p.c. dodany został § 7, który przewiduje uzupełnienie funduszu zabezpieczającego potrzeby wierzycieli alimentacyjnych w przypadku, gdy po zaspokojeniu wszystkich wierzycieli pozostały jeszcze kwoty, które podlegają wydaniu dłużnikowi. Rozwiązanie to stwarza większe bezpieczeństwo socjalne na przyszłość dla uprawnionych, a jednocześnie nie narusza uprawnień żadnego z wierzycieli egzekwujących. W treści art. 1028¹ k.p.c. doprecyzowano reguły postępowania w przypadku gdy po uprawomocnieniu się planu podziału okaże się, że nie istnieją wierzytelności lub prawa, na poczet których miały przypaść sumy pozostawione na rachunku depozytowym Ministra Finansów, w związku z czym wstrzymano ich wypłatę. W powołanym przepisie przyjęto rozwiązanie nakazujące sporządzić uzupełniający plan podziału, traktując podział „zwolnionych sum” jako naturalną kontynuację prowadzonej wcześniej egzekucji. Dodany art. 1063¹ k.p.c. ma na celu usprawnienie postępowania egzekucyjnego, w sytuacji, gdy wierzycielem należności w postaci grzywien i kar pieniężnych orzeczonych w postępowaniu cywilnym oraz kosztów sądowych w sprawach cywilnych jest Skarb Państwa. W tego rodzaju sprawach korespondencja między komornikiem sądowym a wierzycielem doręczana jest za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej - pod warunkiem, że zapewniają one możliwość ustalenia daty, z jaką adresat zapoznał się z treścią pisma, a ponadto, jeżeli charakter pisma lub dołączonych do niego załączników nie sprzeciwia się takiej formie doręczeń. Pragnę również zaznaczyć, że Minister Sprawiedliwości w zakresie swoich kompetencji na bieżąco analizuje praktyczne funkcjonowanie obowiązujących rozwiązań prawnych w aktualnej sytuacji społecznej i gospodarczej. Każda zmiana legislacyjna wymaga uprzedniej wnikliwej i wszechstronnej analizy, uwzględniającej całokształt czynników wpływających na konkretne rozwiązania prawne.

2/ Poza zmianami legislacyjnymi, działaniami które są podejmowane w celu poprawy skuteczności egzekucji, jest przede wszystkim efektywne realizowanie uprawnień nadzorczych nad działalnością komorników sądowych. Dotyczy to zarówno nadzoru wykonywanego przez służbę nadzorczą Ministra Sprawiedliwości, jak i inne organy nadzorcze wymienione w art. 167 i 172 *ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1691, dalej: u.k.s.).

W tym zakresie wskazać należy na nadzór odpowiedzialny prezesa sądu rejonowego, który polega m.in. na ocenie szybkości, sprawności i rzetelności postępowania poprzez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności (art. 175 ust. 1 pkt 1 u.k.s.). Prawidłowość wykonywania tego nadzoru podlega ocenie ze strony Ministra Sprawiedliwości. W przypadku rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych w zakresie nadzoru nad komornikami sądowymi, prezes sądu rejonowego, stosownie do przepisu art. 27 § 7 *ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 217) może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości. Szczególnym zainteresowaniem Ministra Sprawiedliwości objęte są postępowania egzekucyjne, w których uwzględniono skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

3/ Minister Sprawiedliwości pozytywnie ocenia postulaty w przedmiocie zmiany zakresu zwolnienia z egzekucji kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Mający miejsce w ostatnich latach znaczny wzrost kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę nie powinien pozostawać bez wpływu na zakres zwolnień z egzekucji prowadzonej tym sposobem. Uwzględnić trzeba również fakt, że coraz większa liczba pracowników pobiera wynagrodzenie w takiej kwocie, co w praktyce oznacza istotne ograniczenie możliwości prowadzenia egzekucji. Celem ograniczeń egzekucji powinno być natomiast zapewnienie dłużnikowi godnego poziomu egzystencji, a nie uniemożliwienie prowadzenia egzekucji określonym sposobem. Niezależnie od powyższego, wskazać jednak wypada, że zakres egzekucji z wynagrodzenia za pracę należności innych, niż alimentacyjne, uregulowany został w *ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 – k.p.) – m. in. w art. 87 i 87(1) k.p. Zgodnie z art. 5 pkt 16 i art. 21 ust. 1 *ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej* (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512) właściwym do ustosunkowania się do zagadnienia wskazanego w pytaniu nr 3 pozostaje minister właściwy do spraw pracy, tj. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/